

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Kodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yehezkel

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 597 [1836 oder 1837]

טכ לאקזחי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9132

לְבַטַח בַּעֲשׂוֹתַי שְׁפֹטִים בְּכָל
הַשָּׂאִטִּים אַתֶּם מִסְבִּיבֵתֶם וַיִּדְעוּ
כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם:

כט (א) בַּשָּׁנָה הָעֲשָׂרִית בַּעֲשִׂירֵי
בָּשָׁנִים עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָיָה
דְּבַר-יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: (ב) בֶּן-
אָדָם שִׁים פְּנִיךָ עַל-פְּרֵעָה מִלְּךְ
מִצְרַיִם וְהִנְבֵּא עֲלֵיו וְעַל-מִצְרַיִם
כִּכְהֵ: (ג) דַּבֵּר וְאָמַרְתָּ כֹה-אָמְרוּ
אֲדֹנָי יְהוִה הַנְּנִי עֲלֶיךָ פְּרֵעָה
מִלְּךְ-מִצְרַיִם הַחֲנִיּוֹם הַגָּדוֹל
הַרְבֵּץ בַּתּוֹךְ יֵאָרִיו אֲשֶׁר אָמַר לִי
יֵאָרִי וְאֲנִי עָשִׂיתִנִּי: (ד) וְנָתַתִּי
חַתִּיִּים בְּלַחֲיֶיךָ וְהִדְבַקְתִּי דָגְתֵי-

אונגעשטארט וואָהנען, דאָ
איך שטרעפֿענדיכטע איבע אָן
אללען יענען, פֿאָן וועלכען זיא
איז איהרען אובגענע דען פֿער-
האהנט וואורדען; זאָ וואָללען
זיא ערקעננען, דאָס איך דער
עוויגע איהר גאָטט בין.

כט (א) אים צעהנטען יאהרע,
אָם צוועלפטען דעם
צעהנטן מאָנאָטעס וואָרדט ר
דעם עוויגען וואָרט, וויא
פֿאלנט: (ב) ערדענוואָהן! ווענ-
דע דיין אַנגעוויכט געגען פרעה
קעניג פֿאָן מצרים, אונד פֿראָ-
פֿעציהע ווידער איהן אונד ווי-
דער גאַנץ מצרים; (ג) פֿער-
קינדע אונד זאַנע (מיהת): זאָ
שפּריכט דער הערר, דער
אַללמעכטיגע: איך פֿערהעג-
נע איבער דיך, פרעה קעניג
פֿאָן מצרים! איבער דיך, גראָ-
סער קראָקאָדיל! דער דוא
אין יענען פֿליססען לאַגערסט,
דער דוא שפּריכסט: מיין וינד
דיא געוועסער, איך האָ-

יחזקאל כח כט

כע זיא זאָ געלייטעט. (ד) דען האַמען ווערפֿע איך דיר אין דיא באַקקען, דיא פֿישע דיין
נער

ר ש י

כט (ג) חתנים גדול. לפי שכל גדולתם של מצרים וכל שובע שנה ע"י יאורי נילוס הוא
לפיכך הניח מושל את מלכה לחנין ואת עמה לדגת יאור: לי יאורי. חני כרך
לעליונים כי יש לי יאורי מספיק כל כרכי: ואני עשיתי. בגבורתי ובחכמתי הגדלתי גדולתי
וממלתי: (ד) חתים. נמין טבעות כרזל חייג"ש בלע"ז: דגת יאוריק בקשקשותיך.
חינטישאי"קארויש בלע"ז כלומר חתן בלב כל בגוריק ללאת עמך למלחמה ויפלו כלם:
ונטשתיך

ב א ו ר

כט (א) בשנה העשירית, לפי הנראה היתה לו הנבואה הזאת בשנה העשירית למלכות
לדקיהו, כי נעת הזאת נפלה גם מלכים תחת ידי הכסדים כידוע, וכן אשר
גם הרד"ק ושנה ושלש הניח את הנבואה הזאת. (ב) החתנים הגדול, המזיל פרעה להתניי.
כי נמו שהחנים חזק מאד, ומקום מושבו בהיאור, כן פרעה המלך האדיר מוקף ומושב
מהיאורים הרבים אשר ישבו מימיהם מהנלוס. לי יאורי ואני עשיתי, כפי העתקת השבעי,
הס קראו: יאורי בל"ר ותחת עשיתי עשיתי, וכן מרגמתי. ועשיתי, כמ"ש הרד"ק לשון
תקנה, תקנתי לי את היאור להסקות את ארכי. (ד) והדבקתי, שיעלו עמך בשיעלוך מן
היאור

יֵאָרִיךְ בְּקִשְׁקִשְׁתֶּיךָ וְהַעֲלִיתִיךָ
 מִתּוֹךְ יֵאָרִיךָ וְאֵת כָּל־דַּגְתֵי יֵאָרִיךָ
 בְּקִשְׁקִשְׁתֶּיךָ תִּדְבֹק: (ה) וְגַטְשֵׁיךָ
 תִּמְדְּבֶרְהָ אֹחֶהָ וְאֵת כָּל־דַּגְתֵי
 יֵאָרִיךָ עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה תִּפּוֹל לֹא
 תֵאָסֵף וְלֹא תִקְבֹץ לְחַיֵּית הָאָרֶץ
 וְלַעוֹף הַשָּׁמַיִם נִתְּתִיךָ לֵאכְלָהּ:
 (ו) וַיִּדְעוּ כָּל־יֹשְׁבֵי מִצְרַיִם כִּי אֲנִי
 יְהוָה יְעַן הַיּוֹתֵם מִשְׁעַנְתִּי קָנָה
 לְבַיִת יִשְׂרָאֵל: (ז) בְּתַפְשֹׁם בְּךָ
 בַּכֶּפֶךְ הַרְוִיץ וּבִקְעַת לָהֶם כָּל־
 כְּתָף וּבַהֲשָׁעֲנָם עֲלֶיךָ תִשָּׁבֵר
 וְהַעֲמַדְתָּ לָהֶם כָּל־מִתְנָיִים:

נער פליססע הענגע איך פעסט
 און דינע שופפען, אינד לאססע
 דרך וא הערויף כרינגעו אויס
 דינען פליססען מט אללען פיי-
 שען דינער פליססען, דיא אן
 דינען שופפען הענגען. (ה) דאן
 שלידערע איך אין דיא וויססע
 דרך אונד אללע פישע דינער
 פליססע, אויפס פרייע פעלד
 ווירסט דוא הינגעווארפען,
 ווירסט ניכט מעהר אויפגע-
 לאזט, ניכט מעהר איינגע-
 זאממעלט, דעם געוילדע דעם
 פעלדעם אונד דען זאגעלוד, ס
 היממעלס ווערדע איך דרך צור
 שפייזע איבערלאססען.
 (ו) מצרים'ס זעמטליכע איינ-
 וואהנער זאללען ערפאהרען,
 דאס איך דער עוויגע בין, ווייל
 דיא דעם הווע ישראל נור איי-
 גע (טוונצע) ראהרשטיט זע

בכף קרי לכו

ווארען. (ז) וועהרענד זיא מיט דער האנד זיך אן דרך היעלטען, צערשפליטטערטעסט
 דוא אונד צערריססעסט איהנען דיא גאנצע וויטע, אונד אינדעם זיא זיך שטיטצען
 אויף דרך, צערבראכסט דוא, ווא דוא איהרע לענדען פעסטשטעללען זאללטעסט. (ח) דא-
 רום

ר ש י

(ה) ונטשחך המדברה. זו היתה אונדקן של דגים ניון שנטשו על פני היבשה מתים
 חייתונדריט"וי בלע"ז: (ו) משענת קנה. כמה פעמים סמנו עליהם בימי סחרוב ובימי לג
 ולא הועיל להם בקנה זה שהו רך ואינו סומך את הגשען עליו: (ז) בתפסם כן בכפך.
 בכף קרי כאדם המהלך וגשען על מקל: חרוץ. חירון: ובקעת להם כל כחף. בתפיהם
 כאדם הנסמך על קנה ונטבר והאדם נופל עליו והקרוואיות נכנסות לו בכתיפיו: והעמדת
 להם כל מחגים. מאחר שתשבר ילטרבו לחזק את מתניהם ולעמוד עליהם והרי אתה כאדם
 שצברו

ב א ו ר

היאורה, והוא משל על עם מצרים, (רד"ק). (ח) ונטשחך המדברה, אמר המדברה לענין
 משל, כי הדגים לא יחיו במדבר, כי המצרים ימותו נחרב על פני השדה בלאחס להלחם
 עם הכנאים, (הנ"ל). ונטשחך, כמו וינטשו צעמק (ש"ב ה' י"ח) לשון פור, והוא נגד
 והדבקתי בפסוק הקידם. (ו) משענת קנה, ח"י: סמך קניא רעיעא, והנניח חנר שתי
 הוראות, הנטמת העורה אשר נה הרעו לישראל באשר לא הועילו להם, והנטמת משענת
 חלשה כהקנה הרכה אשר כל אומו נה יכול. (ז) בכפך חרוץ, חרוץ מננין נפעל שרבו
 רנון] מן קנה רנון, (הנ"ל). ובקעת להם כל כחף, בתפיהם, כאדם הנסמך על קנה
 נשבר והאדם נופל עליו והקרוואיות נכנסות לו בכתיפיו, (רש"י). והעמדה, ענינו את מנכיס
 קשר

(ח) לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנְנִי מְבִיא עֲלֶיךָ חֶרֶב וְהִכְרַתִּי מִמֶּךָ אָדָם וּבְהֵמָה: (ט) וְהִיתָה אֶרֶץ מִצְרַיִם לְשִׁמְמָה וְחֶרֶבָה וַיִּדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה יַעַן אָמַר יְאֹר לִי וְאֲנִי עֲשִׂיתִי: (י) לָכֵן הִנְנִי אֵלֶיךָ וְאֶרֶץ־יֶאֱרָךְ וְנָתַתִּי אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם לְחֶרְבוֹת חֶרֶב שִׁמְמָה מִמְּגֵדֶל סוּגָה וְעַד־גְּבוּל כּוּשׁ: (יא) לֹא תַעֲבֹר־בָּהּ רֶגֶל אָדָם וְרֶגֶל בְּהֵמָה לֹא תַעֲבֹר־בָּהּ וְלֹא תֵשֵׁב אַרְבָּעִים שָׁנָה: (יב) וְנָתַתִּי אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁמְמָה בְּתוֹךְ אַרְצוֹת גְּשֵׁמוֹת וְעַרְיָה בְּתוֹךְ עָרִים מִהֶרְבוֹת תְּהִיִּין שִׁמְמָה אַרְבָּעִים שָׁנָה וְהִפַּצְתִּי אֶת־

רום שפריכט זא דער הערר, דער אללמעכטיגע: זעהע! איך ברינגע קריעג איבער דייך, אונד פערניכטע פאן דיר מעגן שען אינד פיעה. (ט) דאז לאנד מצרים זאלל ווערדען צור אייגן ארע אונד צור וויסטע, דאמיט זיא ערקענגען, דאס איך דער עוויגע בין; ווייל ער שפראך: מיין איזט דער שטראם, איך האבע איהן זא געלייטעט. (י) פירוואהר! איך פעהרענגע איבער דייך אונד איבער דיינע פליכסע, אונד פערזאנדלע דאז לאנד מצרים אין וויסטע נייען, אין איינע פערדעטע רואינע פאן מגדל סונה ביז אן דיא גרענצע פאן כוש. (יא) וועג דער דער פוס איינעס מענשען נאך דער איינעם טהיערעס זאללעס דורכציעהען, פיער ציג יאהרע לאנג זאללעס אונד בעוואהנט בלייבען. (יב) פיער ציג יאהרע לאסטע איך דאז לאנד מצרים ארע בלייבען אין דער מיסטע דער אנדערן פער וויסטעטען לענדער, זיינע

מצרים

שטערטע פערזויסטעט לעגען אין דער מיטטע דער אנדערן שטערטע, אינטער דיא פעל קער צערשטרויע איך דיא מצרים, אונד ווערפע זיא אוטהער אין פערטע לענדער.

ר ש י

שחזירו נשען עליו והוא חלש ואומר לו התחזק על מחניך כי לא חסמוך עוד עלי וכת"י ולא חתה להון לכית סומכוון. ויש מחליפין והעמדת להם לזהמעת ואיני רואה את דבריה. ומנחם חזרו עם מעמד רגלים כמוני: (יא) ולא חשב ארבעים שנה. מ"ב שני רעבון נגזרו בחלוס פרעה כנגד ג' פעמים שנכתב החלוס ז' פרות ושבע שבלים רעות דאס (בראשית מ"ח) וספרו ליוסף הרי שני פעמים ויוסף אמר לו שבע הפרות הרקות והרעות וז' השבלים הרקות (שם) הרי מ"ב לרעב ולא היה להם אלא ב' שאל' כי זה שנתים הרעב (שם מ"ה) ומשיכד יעקב למלרים ססק הרעב שהרי בשנה הג' זרעו שאל' ותן זרע ונחיה וגו' (שם מ"ז) והמ'

ב א ו ר

אשר הנטפתם להיות להם למשענת, אשר עליה יסמכו להעמיד מחניהם למען לא יפלו, את חרלת בתפסם כך בתפסם, ולא לנד כי לא העמדת להם כל מחנים, אבל גם בקעת בתפסם. (יב) בחוד, לפי הנראה מוסב על בארכות והערים הסניבות אשר ג"כ נקובו מנובדנלר. מכורחם

מִצָּרִים בְּגוֹיִם וְזָרִיתִים בְּאַרְצוֹת: (יג)
 כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה מִקֵּץ
 אַרְבָּעִים שָׁנָה אֶקְבֵץ אֶת־
 מִצָּרִים מִן־הָעַמִּים אֲשֶׁר־נִפְצוּ
 שָׁמָּה: (יד) וְשִׁבְתִּי אֶת־שְׁבוֹת
 מִצָּרִים וְהִשְׁבַּתִּי אֶתֶם אֶרֶץ
 פְּתוּרִים עַל־אֶרֶץ מְכֹרֶתֶם וְהָיוּ
 שֵׁם מַמְלָכָה שְׁפֵלָה: (טו) מִן
 הַמַּמְלָכוֹת תִּהְיֶה שְׁפֵלָה וְלֹא־
 תִּתְנַשֵּׂא עוֹד עַל־רֵגְלָיוֹם
 וְהִמְעַטְתִּים לְבַלְתִּי רְדוֹת בְּגוֹיִם:
 (טז) וְלֹא יִהְיֶה עוֹד לְבֵית יִשְׂרָאֵל
 לְמִבְטָח מִזְכִּיר עוֹן בְּפָנוֹתֶם
 אַחֲרֵיהֶם וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי אֲדֹנָי יְהוִה:
 (יז) וַיְהִי בְּעֶשְׂרִים וְשֶׁבַע שָׁנָה
 בְּרֵאשִׁוֹן בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ הָיָה דְבַר־

(יג) זא שפריכט דער הערר,
 דער אללמעכטיגע: ערשט
 נאך פערלויף דער פיערציג
 יאהרע ווערדע איך דיא מצרים
 ווערער איינזאמעלן אויס דען
 פעלקערן, אונטער דענען זיא
 צערשטרייעט ווארען: (יד) דיא
 געפאנגענען מצרים'ס פיהרע
 איך צוריק, זעטצע זיא ווע:
 דער איין אין פתרום, איהרעם
 שטאממלאנדע, ווא זיא איין
 אונבעדייטענדעם רייך בילדען
 ווערדען. (טו) יא, אונבעדייט
 טענד זאלל עס זיין אונטער דען
 קעניגרייכען, אונד זיך ניכט
 מעהר ערהעבען איבער דיא
 פעלקער: פערמינדערן ווער:
 דע איך זיא, דאמיט זיא ניכט
 מעהר העררשען איבער דיא
 פעלקער: (טז) אונד דאמיט
 זיא ניכט דעם הויזע ישראל צו:
 פלויכט וויען, דיא נור אין ער:
 אינגערונג בראכטע יענעם
 פערברעכען, אלס דיעזע זיך
 אן זיא (מן מלרים) געווענדעט:
 זא זאללען זיא ערקעננען, דאס
 איך דער הערר, דער אלל־
 מעכטיגע בין. — (יז) אים זייען

יהוה

אונד צוואנציגסטען יאהרע, אס ערשטען טאגע דעם ערשטען מאנאטס ווארד מיר דעם
 עווי:

ר ש י

נפרעו להם עכשיו חשב מ' שנה. תשב שר"א אציג'יאהם בלע"ז: (יד) מכורחם. מנורחם. ל"ז
 כמו חולדותם וכן חכרו מנחם: (טו) לבלתי רדות בגוים. ל' ממסלה כאו ורדו נדנת הים
 (שס ח'): (טז) ולא יהיה. מלרים לבית ישראל עוד למבטח המזכיר להם עון שאמר להם
 הקב"ה לא חוספו לראותם עוד (שמות י"ד): (יז) ויהי בעשרים ושבע שנה. למלכות נ"כ
 חתה שנה נחנה מלרים בידו כך שנינו בסדר עולם ויש בספר הזה הכנה גבוהות כמות
 מוקדם

ב א ו ר

(יד) מכורחם, יאהם באורנו לעיל ט"ז ג'. (טו) מזכיר עון, מוסב על נכובדנאלר, כי באשר
 בטחו על מלרים, הרמוייד בולגיני השאש. וזה היה מזכיר לנכובדנאלר את מרת רוחם הראשון.
 (יז) בעשרים ושבע שנה, למלכות נכובדנאלר, אותה שנה נחנה מלרים בידו, כך שנינו
 בסדר

עוינען וואָרט, וויאָ פֿאַלנט:
 (יח) ערדענוואָהן! נבוכדנצר
 קעניג פֿאַן כּכל טרוג זיינעם
 העערע איינען שווערען
 דיענסט אויף גענען צור, יע-
 דעס הויפט וואָר קאהל, יעדע
 שולטער וואונד גערעכען,
 אונד דאָך וואָרד פֿאַן צור ווע-
 דער איהם נאָך זיינעם העערע
 דער לאָהן פֿיר דען דיענסט,
 דעוער ביא צור פֿעררייטעט.
 (יט) דאַרום שפּרייכט זאָ דער
 הערר, דער עוויגע: דאָלאַנד
 מצרים געכע איך דעם
 נבוכדנצר קעניג פֿאַן כּכל,
 ער פֿיהרט הינוועג איהרע
 פֿאַלקסמענגע פלינדערט איה-
 רע האַבע, אונד ערבייטעט
 איהר פֿערמאַנען; דיעס זאָלל
 דער לאָהן זיין פֿיר זיין העער;
 (כ) פֿיר דיא טהאַט, דיא ער
 דאַרט אויסגעפֿיהרט, געכע
 איך איהם דאָ לאַנד מצרים,
 ווייל זיא מיר אַלזאָ געטהאָן,
 שפּרייכט דער הערר, דער
 אַללמעכטיגע. (כא) אַלסדאָן לאַססע איך דעם הויזע ישראל דאָן האָרן (ריח וזכֿט) עמפֿאַר

יהוה אלי לאמר: (יח) בן אדם
 נבוכדנצר מלך בבל העביר
 את חילו עבדה גדלה אל צר
 כל ראש מקרח וכד כתף
 מרוטה ושכר לא היה לו ולחילו
 מצר על העבודה אשר עבד
 עליה: (יט) לכן כה אמר אדני
 יהוה הנני נתן לנבוכדנצר
 מלך בבל את ארץ מצרים
 ונשא המנה ושלל שללה ובזז
 בזה והיתה שְׂכָר רִחְיוֹ:
 (כ) פֿעלְתוֹ אֲשֶׁר-עִבַד בָּהּ נִתְּתִי
 לוֹ אֶת-אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר עָשׂוּ
 לִי נֶאֱמַר אֲדֹנָי יְהוִה: (כא) בְּיוֹם
 הַהוּא אֶצְמִיחַ קֶרֶן לְבַיִת יִשְׂרָאֵל
 וְלֹךְ

ר ש י

מוקדם ומאוחר: (יח) העביר את חילו. על צור עבודה גדולה: כל ראש. אנשי חילותיו:
 מוקרח וכל כתף מרוטה. כדרך הלרים על העיר ימים רבים וטורחם ויגיעים בשאת משחות
 עלים ואבנים והוא לכד את צור בשלש ועשרים למלכותו כמו שמכינו בסדר עולם.
 מוקרח קאל"בו בלשון לע"ז מרוטה פליח"ה בלע"ז: ושכר לא היה לו. לאחר שללו שללה
 עלה היס ושטפו מהם לפי שנגזר עליה ועל שללה ליחזקאל ביום: (כ) פעולתו אשר עבד
 בה. שכר פעולה אשר עבד במלותי בצור אתן לו את ארץ מצרים: אשר עשו לי. מלרים רעה
 במשענת' שהנתיחו את עמי בעזרתם הכל: (כא) ביום ההוא אצמיח קרן. לא שמעתי ולא

ב א ו ר

בסדר עולם, ויש בספר הזה הרבה נבואות כחובות מוקדם ומאוחר, (רש"י). (יח) כל ראש
 וגו', כדרך הלרים על עיר ימים רבים וטורחם ויגיעים לשאת אבנים ועלים על ראשיהם
 וכחפיהם, (המפרשים). (כ) פעלחו, בשכר פעולתו. בה, מוסב על צור. לי, בשבילי, ועניו:
 אתן לו מלרים בשכר עבודתו בצור. אשר עשו לי, לשון רש"י: מלרים רעה במשענתם
 שהנתיחו את עמי בעזרתם הכל. ועד"ז מתורגם אשכנזית. (כא) אצמיח, נראה כי אמר
 זה נגד יען היותם משענת קנה לבית ישראל וגו' (לעילוי), כלומר אחרי מפלת מלרים אצמיח
 קרן לבית ישראל, למען לא יבטחו בזרים ויראו כי לא תקצר יד ה' להושיע, וכפי הנראה
 מוסב על כורש.

יחזקאל כט ל

וְלֹא־אֵתָן פְּתֻחוֹן־פֶּה בְּתוֹכָם
 וַיִּדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה:
 ל (א) וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר:
 (ב) בֶּן־אָדָם הִנְבֵּא וְאָמַרְתָּ
 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה הִלְלוּהָהּ
 לַיּוֹם: (ג) כִּי־קָרֹב יוֹם וְקָרֹב
 יוֹם לִיהוָה יוֹם עֲנֹן עַתְּ גּוֹיִם יִהְיֶה:
 (ד) וּבָאָה חֶרֶב בְּמִצְרַיִם וְהִיתָה
 חֲלָחְלָהּ בְּכוֹשׁ בְּנַפְלֵי חֲלָלֵי
 בְּמִצְרַיִם וְלָקְחוּ הַמוֹנֵה וּגְהַרְסוּ
 יְסוּדוֹתֶיהָ: (ה) כּוֹשׁ וּפּוֹט וְלוֹד

תרגום אישכנזי פה
 שפראסען, אונד לאססע דיד
 אונטער איהנען דאז ווארט
 פיהרען, דאמיט זיא ערקענע
 נען, דאס איד דער עוויגע בון.
 ל (א) דעם עוויגען ווארט
 ווארד מיר וויא פאלגט:
 (ב) ערדענוואהן! וויזאנע
 אונד פערקינדע, זא שפריכט
 דער הערר, דער אללמעכטיג
 גע: יאטמערט, וועהקלאגעט
 איבערדען טאג! (ג) דען נאכ
 הע איזט שאן דער טאג, נאכ
 הע דער טאג דעם העררן,
 דער אימוואלקטע טאג, דער
 איינע שרעקענסצייט פיר דיא
 פעלקער ווירד. (ד) דאז
 שווערט דרינגט איין אין
 מצרים, אונד בעבען ערנרייפט

כוש, דא דיא מצרים ערשלאגען דאהין זינקען, איהרע פאלקסמענגע הינוועג גע-
 פיהרט אונד איהרע פעסטונגען צערשטארט ווערדען. (ה) כוש, פוט, לוד, גאנץ
 ארא

ר ש י

מלתי פי' מקרא זה מה הוא למזקנס של ישראל באפלת מזרים שהרי ישראל גלו מ' שנים
 לפני מפלת מזרים ואומר אני ביום ההוא מוסב על פרשה של מעלה מקן ארבעים שנה אקבץ
 את מזרים ואזו חזון כלה בשנת שאלך בלשאר ומכיו בניאל שנתה שנה התחילו מלכי
 פרס להתחזק ונגזרה מפלה על ככל שני' (דניאל ז') בשנת חדש לבלשאר דניאל חלם חזון וגו'
 קדמיתא באריות היו ככל (סג) וכתוב (סג) חזון הוית עד די מרישו גפיה וגו' וארו חוית
 אחרי תניח דמיא לרוב היו פרס וכתוב וכן אמרין לה קומי אכולי בשר שניא' כל' תפסי
 השלכה ומלכות פרס היו גמחת קרן לישראל שנת' בנורא הוא יבנה עירי וגלותי יסלח (ישעיה
 מ"ה) ומניין שם' שנה של מזרים כלו באותו הפרק מזרים נתנה ביד כ"ג כנ"ג לנ"ג בשנה
 שנאמרה נכואה זו ליחזקאל הוסף מ' שנה הרי ס"ו לא מהם מ"ה לנ"ג וכ"ג לחויל מרוך
 בדאמרינן במסכת מגילה ושנה אחת מהם עלתה לזה ולזה בדאמרינן התם שנים מקטעות היו:
 ולך אתן פתחון פה בתוכם. ולך יחזקאל יהא ס"פ כשראו נכואתך מתקיימת:
 ל (ב) הה. כמו אהה ליום העתיד לנא על אותן העובדי בכבים: (ג) עת גויס. עידן
 חנר דעממיא: (ד) והיתה חלחלה כנוש. ל' רעד כשישמעו מפלת מזרים יחרדו לנפשם
 קן

ב א ו ר

ל (ב) ליום, כה"א הידיעה על אשר היום הזה מיועד לשבר מזרים. (ג) וקרוב יום לה',
 שנה ושלש זאת הנושא מרוב התפעלותו. יום עין, יום לרה, וידוע כי המשוררים
 יאמרו תחת יום לרה, יום חשך או יום עין, כי החשך ומסכני החשך העננים המה בעולם
 הטבע כמו הרעה והזרה בעולם המוסרי. עת גויס, יונתן תרגם: עדן חנר דעממיא. (ד) והיחה
 וגו', כששמעו מפלת מזרים יחרדו לנפשם סן יעלה מלך ככל עליהם, (רש"י). ולקחו, כמו
 ונקחה אוסב על מזרים, כלומר בני כוש יחרדו עת חלקו המון מזרים ויהרסו יסודותיה.
 בחוך